

2/ "Wij zijn er van overtuigd, dat het in het algemeen belang is, dat de particuliere industrie de voor haar ontwikkeling noodige aansporingen krijgt, waardoor zij in staat zal zijn door het scheppen van nieuwe arbeidsgelegenheid, het land te dienen . . . "

"Wij verklaren, dat diegenen, die hun kapitaal in de particuliere industrie beleggen de zekerheid van een behoorlijk inkomen moeten hebben en dat de arbeiders een loon zullen verkrijgen, dat hen en hun families veroorlooft in welstand te leven".

"Daarenboven hebben wij weer ons vertrouwen uitgesproken in de noodzakelykheid van nauwe samenwerking tusschen de leiders van de ondernemingen en van de arbeiders, en zulks niet slechts in het belang van de beide in het geding zijnde groepen, maar in dat van het algemeen welzijn".

Bij dit nummer van "Radencommunisme" voegen we een circulaire inzake financiële bijdragen voor ons "machinepark". We willen de ruimte die we nog beschikbaar hebben benutten om toch nog iets te zeggen over de politieke noodzaak ons werk voort te zetten en zoo mogelijk uit te breiden.

Voor steeds meer arbeiders wordt het duidelyk, dat de groote socialistische arbeidersbeweging zich geheel heeft overgegeven aan haar nationale bourgeoisie. De aftakeling van de Tweede en Derde Internationale dus, is er voornamelyk één van beginselen. Hun landelyke secties zijn, ondanks de oude internationale leuzen die zij soms, opgepoetst, den volke vertoonen, verworden tot nationale socialistische bewegingen.

Het verschil tusschen de zich noemende Nationaal-socialistische Beweging en de secties der IIe en IIIe Internationale is, dat de eerste heult met de regeering der landen waar het Kapitaal op uitgesproken fascistische wijze de lakens uitdeelt en de anderen zich hecht verbonden hebben met de democratische staatsvorm waarmede de andere kapitaalsgroepen nu nog de volkeren beheerschen.

Beiden schreeuwen hier te lande over Vrijheid, Arbeid, Brood voor den arbeider; recht op arbeid; het wégstemmen van het politieke christendom uit de regeering en natuurlyk van elkáár uit het parlement.

RADEN NR. 11 COMMUNISME

+++++

DUISSLAND IN DE CRISIS VAN 1929. II (alot)
De arbeidersbeweging graaft haar
eigen graf. Hitler voltrekt de
begrafenis!

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

In het eerste artikel schetsten we de uitgangspunten van de "totalitaire ekonomie" door de de-
viezenverordeningen van Brüning. Het tweede houdt
zich bezig met de zelfvernietiging der arbeiders-
beweging en de uitgangspunten van de "totalitairestaat"

Hoewel de grondslagen voor de totalitaire ekonomie reeds in Juni 1931 werden gelegd, maakte de staatsinmenging in de organisatie en de leiding van het bedrijfsleven van 1931 tot 1933 weinig vorderingen, doordat de binnenlandse onrust dit onmogelyk maakte. Door de voortdurend krachtiger om zich heen grijpende crisis daalden de staatsinkomsten zeer snel, terwijl de uitgaven in even snel tempo stegen. Het afbreken van de lonen en salarissen der staatsambtenaren, benevens de afbraak der sociale verzekeringen stonden daarom nr. 1 op het program van de staatswerkzaamheid. Zo kon er in Duitsland ook niet veel komen van een krisissteun aan de noodlijdende industrieën en aan de boeren, zoals we dat in Nederland kennen, maar gold voor hen in hoofdzaak het : Help U zelf! Daarom voerden de ondernemers de ene loonsverlaging na de andere door. De ene industrie na de andere werd onder het mes genomen, zodat alleen in de loop van 1931 gemiddeld een loonsverlaging van 15 % over 12 miljoen arbeiders was doorgevoerd.

4/ We lezen:

"Het duitse productieapparaat bevindt zich gedeeltelijk in een toestand, dat het bij de tegenwoordige loonen, in verbinding met andere kosten, niet rendabel werken kan. Wil men de werklozen in het productieapparaat opnemen, dan moeten bovenbedoelde kosten, loon, belastingen, verlaagd worden.

Het is dus volkomen duidelijk, dat de vakverenigingen niet van plan waren, de strijd voor de handhaving van de loonen te voeren, wat ze dan ook niet gedaan hebben. De vloedgolf van loonsverlagingen werd zo goed als alleen met het "gemeenschappelijk overleg" tegemoet getreden. Konden de vakverenigingen daarbij niet tot een vergelijk komen, dan werd het geschil aan arbitrage onderworpen, die dan door de regering BINDEND VERKLAARD werd. Voor de vakverenigingen was dit de gemakkelijkste oplossing, want wettelijk mochten ze dan niet staken. Hoe een dergelijke bindendverklaring werkt willen wij met het volgend voorbeeld demonstreren:

In Augustus 1931 was onder de bootwerkers van Dantzig na een langdurige onderhandeling een staking tegen loonsverlaging uitgebroken, die door de vakvereniging werd erkend. Aan deze staking zou nu een einde gemaakt worden door een arbitrale uitspraak. De stakers wilden deze uitspraak echter niet aanvaarden, waarop de regering de uitspraak bindend verklaarde. De bootwerkers stoorden zich daaraan echter niet en stakten verder. De moderne en de kristelijke vakverenigingen gaven nu samen een strooibiljet uit, waarin ze eisten, dat hun leden het werk onmiddellijk zouden hervatten. Maar toen dat niet hielp kwamen ze met een tweede strooibiljet, waarin ze verklaarden:

Door het bindend verklaren van de scheidsrechterlijke uitspraak mogen onze leden niet verder staken. Wij mogen hun geen stakingsondersteuning of welke andere ondersteuning ook uitbetalen. Omdat zulk een bindendverklaring in de plaats komt van een scheidsrechterlijke uitspraak is iedere staking en iedere geweldmaatregel, die een opheffing van de verbindendverklaring beoogt doelloos omdat we anders schadevergoeding moeten betalen..... Wij brengen onze leden hierbij nog eens ter kennis, dat deze staking door de bindendverklaring door de staat voor ons beëindigd is. Daarom moeten we onze leden opvorderen zich onmiddellijk aan de haven te

5/vervoegen, om het werk op te nemen.

KLASSENSTRIJD. In welk een onmogelijke positie de vakverenigingen en de sociaal-democratie kwamen door hun verbinding met de kapitalistische staat en de bezittende klasse, hoe ze daarmee tot de beulen der arbeidersklasse moesten worden, blijkt uit het prakties verloop van de strijd in Duitsland. We kunnen daarover slechts enkele notities geven ter demonstratie.

Reeds gedurende de kerstweek van 1929 had de "socialistische" minister Greszcinski de "Godsvrede der partijen" afgekondigd. Opdat de bezittende klasse haar "vrede op aarde" ongestoord zou kunnen vieren had de politie alle vergaderingen en demonstraties, het aanplakken en verspreiden van strooibiljetten verboden. DE methode van de opheffing der burgerlijke vrijheden die later herhaaldelijk werd toegepast, om het gistende politieke leven te onderdrukken, is dus niet van fascistisen, maar van sociaal-democratisen huize! Maar na afloop van de kerstweek wilde de vrede niet op aarde blijven! 1930 is een jaar van algemene loonsverlaging, belastingverhoging, afbraak der sociale voorzieningen en bloedige onderdrukking der revolterende arbeiders.

1 Febr. 1930 : Hongersmars der werklozen door heel Duitsland

12 Febr. , , : Wilde staking met bedrijfsbezetting bij de Opelfabrieken. De politie ontruimt de bedrijven gewapenderhand. De "Vorwärts" van 13 Febr. noemt de staking "misdadig". Ze ziet in de bezettingstaktiek alleen : "anarchistische" onzin, die schade aan het productieapparaat toebrengt. Ze verlangt dat sabotage aan het productieapparaat met de dood wordt gestraft.

6 Mrt. 1930 : Werklozendag. Beestachtige terreur van de sociaal-democratische politiepresident Zorgiebel. Er blijven doden en gewonden op het slagveld achter.

October : Grote stakingsbeweging in de metaalindustrie. Omvang 130.000 man. Afgebroken door de arbitrage-guillotine.

2 Dec 1930 : In Chemnitz gaat het trampersoneel in staking. De directie weet een beperkte dienst te onderhouden. De stakers maken versperringen op de lijnen. De politie is geheel op de burgeroorlog getraind. Aanvallen met de bajonet. De politie zet de straten af. "Vensters toe, of we schieten". Honderden arbeiders worden gearresteerd en moeten 2 ½ UUR MET HUN HANDEN OMHOOG

6/ STAAN OP HET PLEIN VOOR DE POLITIEKAZERNE!

3 Dec. : Werklozenvergadering in Halle, gevolgd door demonstratie. Sociaal-democratische politieaanval met de bajonet. De demonstranten slaan op de vlucht, maar laten 2 doden en drie zwaar gewonden achter.

REKENING OVER 1930: De officiële statistiek; Wegweiser durch die Polizei, meldt alleen voor Pruisen onder de sociaal-democratische minister Greszcinski : 78 overvallen van de politie met de gummiknuppel, 541 vuurovervallen door de politie. Bij de vuurovervallen werden 42 personen gedood en 51 gewond. Alleen in Berlijn 14 doden. Voor het hele Duitse rijk vinden we opgegeven een totaal van 200 doden en gewonden. Het aantal zelfmoorden is tot 33 per dag gestegen. In Berlijn vinden 3000 arbeiders elke nacht een onderkomen bij "Toevlucht voor onbehuisden". Ze gaan elke morgen weer de straat op om te schooiëren. "Orde moet er zijn! Zonder orde geen socialisme"

Kampfruf nr. 13, Mrt. 1931 brengt het volgende bericht: "In Berlijn verbiedt Greszcinski iedere proletarische demonstratie tegen de fascistische moorden. Hij verbiedt twee demonstraties van de KPD in de Lustgarten. Verbiedt de Rijksjeugddag in Berlijn. Hij geeft verlof voor de fascistische opmars van de Stahlhelmhorden in de Lustgarten op Zondag l.l. en beschermt die. Hij verbiedt de herdenkingsvergadering voor de vermoorde proletarier Nathan. Op aandrang der katholieken verbiedt hij de kultuurtentoonstelling in Wedding.

In Hamburg heerst de politie-socialist Schönfelder. Hij verbiedt niet alleen iedere demonstratie tegen de sluipmoordenaars, maar verbiedt ook het kommunistische dagblad en zijn politie-kozakken schieten salvo's in de begrafenisstoet van de vermoorde proleet Henning. Eén arbeider werd op slag gedood, verschillende anderen zwaar gewond.

In Erfurt overvalt de politie het partijgebouw der KPD, arresteert het personeel en fotografeert alle arrestanten. Het ontbinden van arbeidersbijeenkomsten komt bijna dagelijks voor.

In de gevangenis wordt de lijfstraf weer ingevoerd, de opzichters worden met knuppels bewapend!

Aldus het jaar 1930. Dat was nog pas het begin van de crisis.

! We zouden deze notities kunnen voortzetten tot Hitler aan de macht komt. We zullen dat niet doen, omdat onze ruimte dat niet toelaat. We kunnen hier niet anders doen, dan het maatschappelijke raam laten zien, waarin de neerwerping van de arbeidersklasse zich voltrok en het fascisme reeds onder en met de hulp van de sociaal-democratie en de vakbeweging werd doorgevoerd. 1931 wordt dan het jaar van grote stakingen, die door de vakbeweging worden vermoord langs de bekende weg en het jaar van de praktische opheffing van het parlementaire stelsel. We kunnen daaruit slechts enkele punten naar voren halen.

1931. Het jaar 1931 opent met een grote wilde mijnwerkersstaking in het Roergebied. De sociaal-democratische minister SEVERING beantwoordt deze met het oproepen van een gewapende politiemacht, om ze te breken. De arbeiderswijken worden bezet; stakingsposten en verspreiden van strooibijetten wordt onmogelijk gemaakt; organisatoren en stakingsleidingen worden gearresteerd; openbare vergaderingen in de open lucht zijn verboden; (zalen worden natuurlijk niet verhuurd); iedere staker, die zich bij het aanlopen van de ochtend-, middag- of avondploeg bij de mijnen of op de toegangswegen ophoudt, wordt door de politie neergeslagen of gearresteerd. Zo wordt iedere poging tot uitbreiding der staking door de gewapende sociaal-democratische terreur onmogelijk gemaakt. De vakverenigingen voeren een intense propaganda om weer aan het werk te gaan.

25 Febr. 1931 : Werklozenvergaderingen in de open lucht te Berlijn verboden.

Maart 1931 : Werklozendemonstratie van 500 man te Leipzig. Resultaat 4 doden, 6 zwaar gewonden.

Juni 1931 : De dagbladders bericht: "Bestorming van winkels voor levensmiddelen in Berlijn, Oost-Pruisen, Westfalen". De sociaal-democratische politieknuppels bewerken de hongerende massa's, de kogels knallen er in.

Dan valt 25 Aug. 1931 de eigenlijke dolkstoot voor het parlementaire stelsel. Er wordt verordend, dat de gemeenten iedere financiële zelfstandigheid verliezen. De landsregeringen kunnen de gemeenten hun begroting voorschrijven; zij kunnen de lonen en salarissen in de gemeenten bepalen, benevens alle uitgaven

8/ voor "sociale zorg". Verkiezingen voor de gemeenteraden verliezen daarmee iedere praktische zin. De vakverenigingen worden daarmee voor een goed deel uitgeschakeld. Ze zijn wel trouw genoeg aan het kapitaal, maar ze zijn hier niet meer nodig, doordat ze, althans op dit gebied, van hun functie worden beroofd. De "totalitaire staat", waarin het beschikkingsrecht over mensen en goederen in handen van enkelen wordt gelegd, gaat zich ontwikkelen.

Ook op het gebied van de Rijksregering verliest het parlementaire stelsel zijn betekenis, doordat toch niet volgens de politieke samenstelling van het parlement geregeerd wordt, maar met VOLMACHTEN van de Rijksregering, die een stortvloed van noodverordeningen over het land uitstort. De heer Brüning slaat de arbeidersklasse neer en bestrijdt in schijn de nationaal-socialisten. Op 8 Nov. 1931 bepaalt hij, dat per 1 Mei 1932 alle lonen en salarissen ten minste op het peil van 10 Jan. 1927 teruggebracht moeten worden. Voor de handhaving van "orde en rust" bepaalt hij op 8 Nov., dat het dragen van partij-uniformen en partij-insignes verboden is. Voor de maand December wordt weer de "Godsvrede der partijen" verordend. Van 9 Dec. 1931 tot 5 Jan. 1932 mogen geen politieke vergaderingen gehouden worden, terwijl het verspreiden of aanplakken van strooibiljetten verboden is.

Het jaar 1932 voltooit de opheffing van het 1932. parlementaire stelsel in de opeenvolgende dictaturen. Op 13 April 1932 gelast Brüning de ontbinding van de S.A. en de S.S. Maar dat veroorzaakt zijn val. Hij krijgt nog de gelegenheid om op 4 Mei alle proletarische atheïstische organisaties te verbieden en de militaire politieke formaties van de arbeiderspartijen onder controle van het Ministerie van Binnenlandse zaken te brengen, maar dan is het met hem gedaan. Hij moet wijken. De bourgeoisie moet haar overwinning op de arbeidersklasse verder consolideren, om door middel van de volmachten iedere politieke werkzaamheid van de arbeidersklasse onmogelijk te maken.

Op 2 Juni 1932 wordt dan Papan zijn opvolger. En omdat een goed begin het halve werk is, begint hij op 14 Juni met een verlaging van de uitkering aan invaliden, weduwen en wezen en een verlaging van de uitkering bij ongevallen; verlaging van de steun bij werkloosheid en verlenging van de wachttijd; loonsverlaging van

9/ de beambten met 5%, met kinderen $2\frac{1}{2}\%$, verhoging van de vleesaccijnzen, die 80 tot 100 miljoen meer moeten opbrengen; belasting op zout.

De ADGB had een delegatie naar von Papen gestuurd om zijn bezwaren tegen de voorgenomen noodverordening kenbaar te maken. Maar de regering kon geen concessies doen. En "omdat de gevaren voor de sociale- en de loonpolitiek, die bij een afwijzen der noodverordening door een politieke crisis ontstaan zouden zijn, veel ernstiger waren", besloot de ADGB maar, er niets tegen te ondernemen. (Julivergadering van de Bondsraad).

Twee dagen later, op 16 Juni, komt een nieuwe noodverordening, waardoor het verbod van de S.A. en de S.S. wordt opgeheven. Ook het uniformverbod wordt opgeheven. Maar in de noodverordening van 29 Juni wordt de toepassing van een uniformverbod overgelaten aan de afzonderlijke landsregeringen en wel voor die partijen, die men voor de openbare orde schadelijk acht. De plaatselijke politie krijgt de bevoegdheid vergaderingen en optochten te verbieden, en propaganda-materiaal naar eigen goeddunken in beslag te nemen. Alle openbare vergaderingen moeten binnen 48 uur bij de politie aangevraagd worden.

17 Juli 1932: Noodverordening op de vrijwillige arbeidsdienst.

De ondersteunde werklozen beneden de 25 jaar kunnen vrijwillig bij openbare werken in dienst gesteld worden. De arbeidsbeurs en de werklozenverzekering worden verenigd tot één lichaam, waarmee de voorwaarden gelegd zijn om weldra tot de verplichte arbeidsdienst over te gaan. Daarmee is dan aan de eis van de kolenbaronnen voldaan. Reeds 8 Mei 1930 schreef de "Bergwerkzeitung": "Vooral de ongehuwde werklozen moeten tot werken gedwongen kunnen worden. Dat eisen de nood en het verstand. Als het echter niet anders gaat, zal men ook het door de economische partij ingediende voorstel tot invoering van de arbeidsdienstplicht, zij het ook op beperkte schaal, energies moeten bespreken".

29 Juli 1932. Nieuwe Godsvrede verordend. Gedurende de hele maand Augustus mogen geen vergaderingen en demonstraties gehouden worden. Het verspreiden of aanplakken van biljetten is verboden. En het is aan de sociaal-democratische politiecommissarissen voorbehouden, deze dictatuur over de arbeidersklasse door te voeren. Grzesinski had in zijn Oudejaarsavondbeschouwingen om uitzonderingswetten gevraagd, welnu, hij zal ze hebben en hij mag ze zelf ook doorvoeren. Voor ons ligt een strooibiljet uit die dagen, een uitgave van de krant "Kampfruf", het orgaan van de revolutionaire bedrijfsorganisaties,

10/waarin werd medegedeeld, dat de krant niet kon verschijnen. Ze was verboden door Greszcinski.....! In het verbodsbevel gaf hij als reden op:...."kwaadaardige kleinering van leden der rijksregering, opvordering tot onwettige staking, massastaking, algemene opstand met de radendiktatuur als doel....door de verbreiding der krant worden de openbare veiligheid en orde in gevaar gebracht." (verboden van 24 Nov. 1931 tot 24 Febr. 1932).

DE ONDERGANG DER OUDE ARBEIDERSBEWEGING.

Als we nu, 1939, op de periode van 1930 tot 1933 terugzien, en deze in verband brengen met de na dien tijd komende vernietiging van de oude arbeidersbeweging, dan is het wel duidelijk dat ze haar eigen graf gegraven heeft. Ze deed het omdat ze niet anders kon. Het Duitse bedrijfsleven stortte in deze periode voortdurend verder ineen. Het aantal ondersteunde en "uitgetrokken" werklozen wordt op het dieptepunt van de crisis op 9 miljoen geschat, terwijl honderdduizenden halve weken werkten. Men kan dus veilig aannemen, dat ongeveer 30 MILLIOEN MENSEN in Duitsland aan een direkte uithongering ten prooi waren. Hier moest een beslissing vallen. Hier moest een oplossing komen. En als het geen socialistische zijn kon dan zou het een kapitalistische zijn.

Het wezenlijke van iedere crisis is, dat de produktiekrachten die in de fabrieken en in de arbeidersklasse zijn opgehoopt, niet kunnen werken omdat de eigendomsverhoudingen dit niet toelaten. De behoeften van de hongerende miljoenen massaas zijn natuurlijk zeer groot, maar ze kunnen niet bevredigd worden omdat de ondernemers geen kans zien hun produkten met winst af te zetten. Want ze werken nu eenmaal niet voor de behoeften der mensen, maar voor de winst. De ondernemers kunnen ook niet aan hun "verplichtingen" voldoen als er geen winst gevormd wordt. Daarom staan de arbeiders bij iedere crisis voor hetzelfde vraagstuk: Ze moeten de produktiekrachten in werking zetten door ze van hun kapitaal karakter te ontdoen en de produktie op de behoeften der massaas te richten, of ze moeten een verscherping van de uitbuiting over zich laten komen voor een nieuwe winstbasis van het kapitaal. Een andere oplossing is er niet. De arbeiders staan dus altijd voor de vraag van een socialistische oplossing van de crisis of van een kapitalistische.

De sociaal-democratie en de vakbeweging zijn echter de heftigste tegenstanders van een socialistische oplossing.

11/ Aantasting van het privaatsbezit, zelfs waar zich dit alleen als tendens voordoet in de vorm van bedrijfsbezetting, vindt in hen de krachtigste tegenstanders. Daarom rest hen niets anders dan de kapitalistische oplossing te ondersteunen, of zich in ieder geval er niet tegen te verzetten. En dat doet de oude arbeidersbeweging dan ook in alle landen.

Temidden van de hongerende miljoenen in het crisis-Duitsland had dit echter verstrekkende gevolgen." Orde en rust" waren alleen te verzekeren op de punt van de bajonet. De "democratie" trachtte zich te handhaven door de democratie op te heffen. De bedreigde staatsmacht onderdrukte telkens opnieuw de burgerlijke vrijheden voor de oppositionele partijen en voor strijdende arbeidersmassaas; ze ging steeds meer regeren als "totalitaire" staatsmacht. Maar naar mate de arbeiders neergeslagen waren, daalde tegelijk de kracht van de ondergaande oude staatsmacht, om zich tegende fascistische oppositie te verzetten. De uitzonderingswetten, die eerst tegen fascistische, kommunisten en opstandige arbeiders gericht waren, keerden zich zodoende alleen tegen de kommunisten en de opstandige arbeiders. En weldra keerden de uitzonderingswetten, die de sociaal-democratie verlangd had, zich tegen haar zelf. Waar waren de arbeidersmassaas om haar te verdedigen? Ze had hun zelf van hun bewegingsvrijheid helpen beroven en zelf geholpen bij het neerknuppelen der strijdbereide arbeiders. De oude arbeidersbeweging had haar eigen bestaansvoorwaarde - de liberale staatsordening - steeds verder ondergraven en zichzelf overbodig gemaakt. De "totalitaire" staat wordt dan ook niet door Hitler "ingevoerd", maar hij wordt door de nationaal-socialistische beweging van de voorafgaande diktaturen overgenomen en verder uitgebouwd. Hitler heeft niet het "kommunisme" verslagen, want dat was al onder de diktaturen met behulp der sociaal-democratie en der vakverenigingen gebeurd. Hitler hoefde alleen de oude rommel van organisaties, die zichzelf overbodig gemaakt hadden, op te ruimen en in het graf te stoten.

INLEIDING. Om de veranderingen, die de crisis van 1929 op het Indies bedrijfsleven en op de werkende massa's uitoefende, te kunnen nagaan, is het noodzakelijk de economische structuur van Nederlandsch-Indië nader te bekijken.

We zullen ons daarbij beperken tot die productie-takken en die delen der bevolking, die direct of indirect in de kapitalistische wijze van produceren zijn betrokken. Naast de kapitalistische productie-wijze immers vindt men in Indië verscheidene vormen van primitieve en feodale productie.

De verschillende grondslagen waarop wordt geproduceerd bestaan soms naast elkaar, maar zijn ook weer elders geheel verstrengeld. Maar in dit geheel breidt de kapitalistische wijze van produceren zich voortdurend ten koste der beide anderen uit en wordt daarin ondersteund door de Nederlandse staat, die met alle middelen die ze hiervoor gebruikt, zich in niets onderscheidt van welke imperialistische koloniale mogendheid ook.

Ze gaat daar thans nog mee voort, zoals ze vroeger begon.

Na een vóór-periode aan het eind van de 16de eeuw, waarin verschillende handelshuizen (compagnieën genaamd) elkaar de handel op Ned.-Indië beconcureerden, concentreerde het oud-Hollands koopmanskapitaal zich in 1602 tot de "Verenigde Oost-Indische Compagnie", die het monopolie van de handel op Indië verkreeg.

Om de economische invloed van de O.I.C. in Indië uit te breiden, werd spoedig door de Republiek met politieke machtsmiddelen geholpen, om het verzet van de Indische vorsten en de opstanden der bevolking tegen de beestachtige uitplundering en leegmoording, neer te slaan. Het handelsmonopolie immers "moest door de onzen (d.i. de Hollandse bourgeoisie. G.I.C.) worden verworven en, was het eenmaal verkregen, dan werd zonder bedenking elk middel toegepast dat voor zijn handhaving dienstig was. Voor de belangen dier bevolking voelden onze machtshebbenden bitter weinig; de Mohammedanen en Heidenen waren in het oog der Kristenen minderwaardig; naar de opvattingen van die tijd vormden zij -men bezigde graag bijbelse uitdrukkingen- een "verkeerd en verdraaid" geslacht, dat, wanneer het de Compagnie weerstreefde, desnoods vernietiging verdiende." (1)

De uitbuiting op de Inlandse bevolking door de O.I.C.

13./ (naast de productie voor eigen behoeften, voor de vorst en zijn vazallen, moest de Javaanse desa-bevolking ook nog extra voor de compagnie werken) werd, nadat deze compagnie eind 18de eeuw had opgehouden te bestaan, in het begin van de 19de eeuw afgelost door het zgn. Cultuurstelsel. In 1830 werd een zekere van den Bosch naar Java gestuurd, om de uitplundering der javaanse landbouwende bevolking zodanig te organiseren, dat de tekorten der nederlandse en indische schatkist omgezet zouden worden in "bacten". Deze van den Bosch, die vroeger reeds gouverneur van Nederlandsch Guyana in Z. Amerika was geweest, (waar de slaven-arbeid de grondslag der productie vormde) trok de lijn der O.I.C. consequent door en eiste eveneens van de bevolking "verplichte contingenten", herendiensten en omzetting van rijstland in cultuurgrond, waarop voor de Europese markt geschikte producten zouden moeten worden verbouwd. Terwijl van 1830-1836 reeds voor een waarde van 18 miljoen gulden uit N.I. werd geroofd, bedroeg dit voor het gehele tijdperk van dit zgn. Cultuur-stelsel ongeveer 900 miljoen gulden.

Met hoeveel willekeur in het leven der inlanders werd ingegrepen, wordt verteld door een gewezen inspecteur van de cultures. In een residentie werd de bevolking verplicht miljoenen koffie-bomen te planten in kalk-achte, volstrekt onvruchtbare gronden. Nadat men + 2000 planters daar 5 jaar lang had laten werken (waarvan een gedcolte 28 mijlen moest afleggen om in de aanplantingen te komen) hoeft men van al deze tuinen slechts 3 picol koffie geoogst, waardoor fl. 36. oftewel 1/1000 cent per man en per dag werd "verloond". En daarnaast moesten nog de herendiensten worden verricht. "De herendiensten voor het gouvernement, in de regel onbetaald, worden geeist voor de aanleg en het onderhoud van wegen, bruggen, waterleidingen, dammen, sluizen, kanalen, vestingwerken; voor de bouw van woningen voor europese en inlandse ambtenaren, pasang-grahan's (rustplaatsen voor rondreizende ambtenaren) en poststations; voor het bezorgen van brieven en pakketten in de binnenlanden, het overbrengen van gevangenen, het bewaken van openbare gebouwen en woningen van ambtenaren, het snijden van gras voor gouvernementspostpaarden en het leveren en onderhouden van zgn. vrijmanspaarden, om aan het gouvernement de werkelijk vereiste uitgaven voor de post-paarden-dienst te besparen; voor het voorkomen van de aanzienlijke hoeveelheden koperen duiten, die tot afbetaling van de landrente werden ontvangen en het leveren van de daarvoor benodigde karren en trekdieren" (2).

14. Het is in deze tijd, dat de assistent-resident Douwes Dokker, die in 1856 in Lebak zijn ambt aanvaardde, daar vreselijke toestanden aantreft, die aanleiding geven tot het verschijnen van zijn beroemd boek, de "Max Havelaar".

En op deze periode wijst Fr. Engels in een brief aan Bobel van 18 Januari 1874, waarin hij de toestand op Java onder dit cultuur-stelsel tekent: "Wanneer ge een model van Staats-socialisme wilt bestuderen, dan Java. Daar heeft de Nederlandse regering de gehele productie op de grondslag van de oude communistische dorpsgemeente zo mooi "socialistisch georganiseerd en de verkoop van de producten zo goed in eigen handen genomen, dat er, behalve ongeveer 100 miljoen Mark aan salarissen voor een beambten-apparaat en voor het leger, nog een zuivere winst van 70.000.000 Mark jaarlijks afvalt voor de betaling van rente aan de ongelukkige Nederlandse bezitters van staatspapieren. Daarbij is Bis marck nog maar een kind." (3)

Door dit stelsel van georganiseerde staats-uitbuiting (door middel van de Ned. Handel maatschappij) bracht de inlandse bevolking dat deel van het kapitaal voort, dat onmisbaar is voor verdere ontplooiing van het kapitalisme. De staat was het hier, die door middel van deze oorspronkelijke accumulatie de weg baande, waarlangs later de kapitalen uit Nederland en andere landen zouden vloeien, om zich daar te vergroten.

De gehele bourgeoisie, als klasse, was dus bij deze maatregelen gebaat, ofschoon dit natuurlijk dan pas tot haar bewustzijn komt, als zij met de kapitaal-export naar Indië kan beginnen. Zolang dit nog niet kan en de schatkist eerst nog gevuld moet worden, dat wil zeggen, zolang de periode van de oorspronkelijke accumulatie nog in volle gang is, is zij ongeduldig, verwijt de regering, dat zij geen inlandse, of zeer weinig inlandse arbeidskracht ter beschikking stelt van het particuliere kapitaal, oefent in het parlement critiek uit op de moeilijkheden "het particulier initiatief" in de weg gelegd, verwijt de regering haar hardhandig optreden tegen de inlanders en beweert, dat zij het anders, meer menselijk zou doen. Zij eist betere levensvoorwaarden, verbetering der "medische zorg", der lonen, van de grond, van het onderwijs, instelling van proefstations, enz. enz. Dit gedeelte van de bourgeoisie, dat kapitaal beschikbaar heeft voor belegging in Indië of een afzet zoekt voor haar (textiel)producten, dit gedeelte van de heersende klasse wordt

15/ mettertijd "ethies" en stelt tegenover de politiek der regering de "ethise" politiek. Maar achter dit mom verbergt zich het beleggingskapitaal, dat straks in stromen naar Indië zal vloeien.

DE "OPEN-DEUR" POLITIEK. Na de periode van het Cultuurstelsel nemen de beleggingen van het Europese kapitaal dan ook toe en daarmee de productie en de uitvoer, eerst van landbouw-gewassen en daarna van minerale grondstoffen.

Zo waren de kapitaal-beleggingen aan Sumatra's Oost-kust en op Java (in duizenden guldens):

Landen	in 1913	in 1924	1929 (S.O.K.)	Java
Nederlands	109.567	242.056	360.752	1.118.089
Brits	56.651	80.338	124.726	142.085
Amerikaans	17.160	40.750	53.035	-----
Frans-Belg.	17.723	48.568	72.578	35.992
Zwitsers	3.065	6.419	4.414	-----
Overigen	2.008	-----	-----	-----
Japans	-----	6.677	13.717	5.923
Duits	-----	5.725	8.121	5.780
Overigen	-----	8.389	4.906	-----
Italiaans	-----	-----	-----	2.194
Totaal	206.154	438.722	642.249	1.532.414

De kapitaal-beleggingen in 1929 in Zuid-Sumatra bedroegen in totaal 90.443.000 galden, terwijl het totaal kapitaal in Ned. Indië belegt in het groot-cultuur-bedrijf op $2\frac{1}{2}$ - 3 milliard gulden wordt geschat, waarvan ongeveer 1/3 amerikaans en Engels kapitaal is. (4).

Deze kapitaal-investering vond vooral plaats in de rubber, tabak, oliepalmen, thee, vezels, klapper, koffie, suiker en kina. Eind 1928 bedroegen de exporten uit Ned.Indië voor:

Rubber	35%	van de wereldexport
Suiker	11%	" " "
Koffie	8%	" " "
Thee	17%	" " "
Kina	93%	" " "
Klapperproducten	30%	" " "
Cocablād	58%	" " "

Kapok	79%	van de wereldexport
Peper	70%	" " "

Verder wordt nog naast producten als sisal- en andere hennep en maïs ook uitgevoerd bauxiet, tin (20% van de wereld-tin-productie) en olie (3de uitvoerland der wereld).

Nederlandsch-Indië is vóór alles een uitvoerland van grondstoffen, nl. landbouwgewassen en minerale grondstoffen. Uitvoer van industrie-producten is er prakties niet.

Tegenover de uitvoer van grondstoffen bestaat een invoer vooral van industrie-producten.

1. garans, manufacturen, goederen-mode artikelen.
2. voedings- en genotmiddelen.
3. machines, werktuigen, instrumenten en wapens.
4. chemise producten, artsenijen enz.
5. metalen producten.
6. vaartuigen en toebehoren.

De waarde der uitgevoerde goederen is veel groter dan de waarde der ingevoerde goederen. Ned.-Indië heeft dus een actief handelsbalans-saldo (heeft dus op het buitenland te vorderen).

Actieve handelsbalans-saldi in:

1885.	49.600.000
1905.	95.300.000
1913.	177.520.000
1929.	390.900.000

Uit deze handelsbalans-saldi wordt de handelspolitiek der "open-deur", die het Ned. Indische kapitaal tot vóór 1929 volgde, duidelijk. Een eigen industrie, die het de nodige industrie-eind-producten zou leveren, bezat het niet. Daarvoor moest het op de wereldmarkt zijn en wel bij de goedkoopste leveranciers.

Maar ook voor de afzet der grondstoffen was het op de wereldmarkt aangewezen. Daar vond het de kopers en verkocht op de voor hem voordeligste condities. Op deze wijze was Ned.-Indië een voorbeeld geworden hoe "liberale politiek", (lees: de vrije beweging der kapitalen) tot grote voordelen van "land en volk" voerde.

De crisis van 1929 zou echter ook in Ned.-Indië het liberale kapitalisme vernietigen door de verandering die

17./ in de beweging der kapitalen na de crisis ontstond.

DE CRISIS
VAN 1929.

Doordat Ned. Indië een (typisch koloniaal) grondstoffen-uitvoerend land is, is het zeer conjunctuur-gevoelig. Was de uitvoer in 1928 (zonder goud en zilver, postpakketten, passagiersgoederen en scheepsgebruik) 1577 miljoen gulden, in 1935

was dit 451.3 miljoen. De invoer bedroeg in 1928, 981.9 mill. gulden en in 1935 274.4 mill. gulden. Het actieve handelsbalans-saldo daalde dus van 1928 , toen het 595.1 mill. gld. bedroeg, op 176.9 mill. gld. in 1935.

De dalende uitvoer van enkele producten, naar waarde en hoeveelheid, toont het onderstaande. (hoeveelheid in 1000 ton, waarde in miljoen gulden):

<u>Copra.</u>	<u>Waarde,</u>	<u>1929.</u>	<u>1934.</u>
	<u>Hoeveelheid:</u>	97.6	16.8
		508.8	421.8
<u>Kapok</u>	W.	13.4	6.-
	H.	17.7	21.1
<u>Petroleum.</u>	W.	185.2	98.6
	H.	4441.-	4912.-
<u>Rubber.</u>	W.	233.4	87.9
	H.	262.7	385.-
<u>Suiker.</u>	W.	311.6	44.8
	H.	2946.4	1103.9
<u>Tin.</u>	W.	79.2	32.9
	H.	41.7	23.3
<u>Tabak.</u>	W.	83.2	39.3
	H.	75.3	45.6

Uit deze gegevens blijkt dus niet alleen, hoe geweldig de uitvoer de belangrijkste exportproducten daalde, maar ook, hoe groot de prijsdaling dezer producten was. Duidelijker echter komt de prijsval der Indische uitvoerproducten tot uiting, in het hieronder volgend staatje:

(6).

18./ Prijzen van een aantal belangrijke uitvoer-artikelen.
(in guldens)

	1929	1934.
<u>Tin</u> (per 100 K.G.)	243.40	164.98
<u>Rubber</u> (per pond)	0.54	0.20
<u>Sisal</u> (per 100 K.G.)	52.25	13.75
Suiker (Superieur 2e hand per 100 K.G.)	13.66	5.70
... fie (Robusta per 100 K.G.)	89.57	25.27
<u>Thee</u> (per pond)	0.57	0.34
Witte peper (per 100 K.G.)	229.54	58.13

(7)

Bij deze prijsdaling moet dan nog in het oog worden gehouden, dat de import-prijzen niet zo snel en in het begin langzamer daalden dan de grondstoffen-prijzen, hetwelk dus een verslachtering van de ruilvoet tengevolge had en voor de Nederlandse- Ned.Indische bezittersklasse in zijn geheel een extra nadeel vormde.

De ongunstige uitwerking der crisis blijkt ook nog uit enkele andere voorbeelden.

Suiker. De achteruitgang der afzet was hoofdzakelijk te wijten aan de zeer sterke verhoging der invoerrechten voor Brits-Indië, welke dit land hief, teneinde zijn gemoderniseerde suiker-industrie te beschermen. Daardoor liep de productie van Java, die in 1922 2.935.317 ton bedroeg, terug tot 513.554 ton in 1935. Door de dalende productie liep het aantal loonarbeiders terug en het totale loonbedrag. Het gehele loonbedrag door de suiker-industrie aan inlanders direct betaald (afgezien van loonbedragen bij spoor- en tramwegen, havenbedrijven, machinefabrieken en reparatie-ateliers, als gevolg van de werkzaamheid der suikerfabrieken aan inl. arb. betaald bedroeg in:

1929 fl. 102.-- mill., terwijl in 1934 dit niet meer bedroeg dan f. 9.712.000. Van de 179 fabrieken zijn er in 1936 nog maar 34 over. De suiker-uitvoer daalde tenslotte met 52 %. Om de prijsdaling tegen te gaan, kwam men tot productie-overeenkomsten met andere suiker-producerende landen. (8)

Rubber. Door de prijsval en de dalende afzet moesten verschillende ondernemingen ophouden met tappen. Ook de productie der bevolkingsrubber liep terug.

Rubber-uitvoer uit Ned. Indië. (Prijzen in Batavia p. 1/2 K.G.)

	Ondern.rubber	Bevolk.rubber.	Totaal	Prijs.
1927	---	---	---	99 ct.
1929	149.000 ton.	110.000 ton.	259.000 ton	54 "
1932	150.000 "	65.000 "	215.000 "	8 1/2 "

(9)

Deze prijsdaling was zo funest, dat de concurrentie tussen de verschillende rubberlanden onherroepelijk tot geweldige catastrophes aanleiding zou geven, vooral nu de rubber-prijzen zich op een veel lager niveau dan vóór de crisis stabiliseerden. Daardoor kon het wereld-rubberkapitaal zich slechts redden, door tot productie-afspraken te komen, om zo de prijs te regelen.

Thee. Thee evenals rubber, wordt verbouwd op kapitalistische ondernemingen en door Javaanse en Sumatraanse theeboeren.

De thee-exporten liepen gedurende de crisis niet terug, namen eerder nog iets toe. Fnuikend voor het kapitaal in de thee-ondernemingen belegd, was echter het feit, dat de prijs die in 1928 75 cent per pond was, in 1932 het dieptepunt van 28 1/2 cent bereikte. (10). Ook hier kwam men tot productie-afspraken met Br.Indië en Ceylon.

Tin. Doordat voortdurend het tin-verbruik daalde en daarmee een concurrentie tussen de verschillende tin-producerende landen toenam, die hen allen naar de afgrond dreigde te slepen, kwam men in Maart '31 tot een productie-quota-systeem.

20. / Indien we bij dit alles voegen, dat gedurende de crisis, de vennootschapsbelasting van 59.3 miljoen in 1928 op 7.8 miljoen in 1934 daalde, dat de bruto-inkomsten uit de opium-verkoop van 41 miljoen in 1929 tot 9.5 miljoen in 1935 daalde, dat verder de slachtbelasting, de lucifers-accijns en de landrente (om slechts hier en daar een greep te doen) daalde, dan wordt het niet alleen duidelijk dat de Indische schuld gedurende de crisis met 500.000.000 gld. steeg tot een totaal bedrag van $1\frac{1}{2}$ miljard gulden, maar tevens dat de crisis zeer ingrijpend in het Ned.Ind. bedrijfsleven haar invloed had laten gelden.

DE CRISIS-
SANERINGS-
MAATREGELEN.

Natuurlijk stond bovenaan de "traditionale" crisis-sanerings-politiek. Men begon met bezuiniging op de bedrijfs-exploitatie, met verlaging van de kostprijzen, met stopzetting van de uitbreiding der bedrijven. De lonen der Europeanen werden in sommige gevallen met 50 à 60 % verlaagd, die der inlanders soms wel met 70 à 80 %.

Maar al spoedig bleek het de Indische kapitaalbezitters en haar algemene vertegenwoordiger, de Ned.Ind. Regering, dat meer maatregelen genomen moesten worden om de rentabiliteit der kapitalen te herstellen.

In het voorgaande wezen we er reeds op, dat verschillende exportgewassen voortgebracht worden door plantages, werkend met Europees kapitaal en door de inlandse bevolking.

Door de crisis daalden de prijzen en om dit tegen te gaan gingen de verschillende landen over tot een verdeling (beperking) van het aandeel, dat elk land in de wereldproductie zou hebben. Het eerste doel, dat de betrokken landen zich stelden, was, de crisis-verliezen af te wentelen op de ruggen der inlandse verbouwers, werkend voor de uitvoer. Als voorbeeld zullen we hiervoor de rubber-productie nemen.

In 1934 gingen de Ned.Ind. en de Nederlandse regering er toe over, om in Indië de organisatorische maatregelen te nemen, om uitvoering te geven aan de restrictie die met de andere regeringen was overeengekomen.

Hierbij werden 2 stelsels ingevoerd:

1. Het zgn. "individuele stelsel" voor de ondernemings-rubber.
2. Het zgn. "Bijzondero Uitvoerrecht" (B.U.R.) voor de bevolkingsrubber. Door dit onderscheid tussen ondernemings- en bevolk.-rubber, bevoordeelde de reg. het eerste, door het Europees en Amerikaans kapitaal de volle

verkoopwaarde per Kg. rubber te laten. Zo werd de ondernemer 73 cent per Kg. "ge Gund", terwijl de inlander niet meer dan het zgn. basispeil ontving, dat oorspronkelijk 20 cent was, later 14 cent, een prijs, die nog 2 cent lager lag dan de laagste prijs in 1932.

Het prijsverschil tussen beiden demonstreert zich hierin, dat in zijn mildsten vorm de ondernemer 30 cent en de rubberboer 20 cent per Kg. ontving. In zijn ergsten vorm waren de prijzen resp. 73 - en 14 cent.

Van deze 14 cent moest de rubberboer nog 5% "gewoon" uitvoerrecht betalen, maar dan niet over de hoeveelheid rubber tegen een prijs van 14 cent, maar over de volle marktwaarde. (dus over 14 cent plus het hem onthouden B.U.R.) Maar nog waren de rubber-boeren niet genoeg belast. De rubberboeren nl. brachten ook zgn. natte rubber aan de markt. Zij nu moesten ook het B.U.R. betalen over een Kg. natte rubber, dus over rubber en water!

Al deze belastingen, dus het verschil tussen de volle marktwaarde min het B.U.R (benevens de andere "gewone" belastingen) ging naar de Ned.Ind. schatkist. Op deze wijze kwam de Ned.-Indise regering in $2\frac{1}{2}$ jaar tijds in bezit van 85 miljoen gulden, een bedrag dus, dat de inlandse boeren direct werd ontfond.

Uit het bovenstaande kan dus niet worden afgeleid, dat de rubber-boeren ongeveer een prijs van 14 cent per Kg. ontvingen. Integendeel. Een 40% natte Kg. rubber had een theoretische waarde van 9,5 cent. Daar ging nog van af: 5% fiscaal uitvoerrecht, 3% voor administratie der oogst-vergunningen, 1 cent vervoerskosten en nog eens $1\frac{1}{2}$ cent voor de tussenhandelaar. In Bengkalis kon zo de prijs in December 1935 zelfs tot 2 cent per Kg. dalen.

Door al deze maatregelen was de opbrengst der bevolkings-rubber bij lange niet rendabel en de regering verkreeg hiermee precies wat ze wilde, nl. belangrijke stopzetting der tap en gehele stopzetting in de belangrijkste rubbercentra van de afdeling Bengkalis. Zo werd bereikt wat de regering nastreefde, nl: "den ondernemer te vrijwaren voor vernietiging van zijn kapitaal en hem een behoorlijke, zo mogelijke een mooie winst te verzekeren." (11)

Hier voltrekt zich, wat zich in de kapitalistische maatschappij altijd voltrekt en wel in het bijzonder, wanneer in een crisis ook de sterkste kapitalen in hun bestaan worden bedreigd. De zwakkere kapitalen worden ten gunste van de sterkere of vernietigd, of opgeslorpt.

22/ ".....het gaat hierbij om een verschil, dat overal ter wereld voorkomt, bij elk artikel, waarbij men tegenover elkaar heeft staan een georganiseerde productie en een in het geheel niet georganiseerde productie. Altijd zal in zulke gevallen de georganiseerde (hier zou de schrijver moeten bijvoegen : de kapitalisties georganiseerde) productie een betere en voordeliger plaats innemen dan de niet georganiseerde (heir moest hij zeggen : niet kapitalisties georganiseerde) productie. Daaraan valt niet te ontkomen. " (11)

De regering, die in 2½ jaar tijds 85 miljoen gulden inde, was zeer goed voor de inlanders, zeer "goed". Zij sprong op de bres om haar te helpen". Zij, zo schrijft van Suchtelen, "wierp duizenden toe voor mondkost, maar ging rustig door, langer dan een jaar nog, met maandelijks honderden duizenden aan de bevolking te onthouden". De regering was gelijk "de man, die de bevolking een fooi toewierp uit haar eigen geld".

De uitgemergelde rubber-boeren kwamen in verzet, maar het waren uitzichtloze relletjes. De gouverneur van Suchtelen, die deze relletjes van dichtbij meemaakte, zou "liever van "rotjes van malcontenten" spreken. Ook de nederlandse regering zei in een Memorie van Antwoord aan de Eerste kamer gericht : "Van een spontaan massa-optreden als symptoom van een door nooddrift tot feitelijkheden gedrongen bevolking is dan ook niets gebleken".

Mocht er dan ook in werkelijkheid van een massaoptreden geen sprake zijn, wel is er te spreken van een massa-eilende, massawithopping en massaleed, al zei de minister van Koloniën 4 okt. 1939 in de tweede kamer : "honger wordt er in Nederl.-Indië onder nederlandse vlag niet geleden". In Soengei Salawi, Soengei Apit, en in Telok Batil immers ging de bevolking tot plundering over. " Daar is het grimmige ernst geweest: daar werd een chinese handelaar bloedend verwond, toen hij zijn eigendom verdedigde." Verder waren er "rotjes van malcontenten" in Miskoem, Kelapa Pati, Api Api, Boekit Batoe enz. Daar liepen honderden te hoop voor de woning van de assistent-resident te Benkalis met de vraag hun honger te stillen. Verder in Senepalan, Tapong Kanan en Tapong Kiri waar de bevolking van honger haar zaad-padi opat. In Benkalis was de bevolking "vaal van verregaande ondervoeding".

En nu weten we alleen nog maar iets van wat zich afspeelde op Sumatras oostkust. Van de andere delen van Indië

23. / zijn geen "bijzonderheden" gemeld, voor zover ons bekend. Wat zich hier voltrok voor de rubber geschiedde ook voor andere landbouwgewassen, waar inlandse verbouw naast ondernemingsproductie voorkomt. Het algemene is altijd, dat de sterke Europees- Amerikaanse kapitaals-organisaties de crisisverliezen afschreven op de inlandse boeren. Deze methode van "crisis-overwinning" is ook niet nieuw; ze is "liberaal". Het is "vrijheid" van het sterkere kapitaal het zwakkere te verslaan, desnoods te vernietigen.

Naast al deze traditionele maatregelen moest echter ook tot maatregelen worden overgegaan, die van andere aard waren dan de bovengenoemde, gewone "liberale" aanpassings- en kapitaalvernietigings-politiek.

ORDENING IN NED. INDIE. Door de geweldige prijsdaling van de landbouwgewassen werden zulke verliezen geleden, dat vele ondernemingen in Ned. Indië, Voor- en Achter Indië, Ceylon enz. met ondergang werden bedreigd. Door een reeks van productie- afzet- en prijsafspraken, die door de verschillende betrokken regeringen werden gecontroleerd, werd getracht een nieuwe rentabiliteitsbasis voor deze ondernemingen te verkrijgen. Een dergelijke regeringscontrole op de productie, uitvoer en prijshandhaving der goederen vereist niet alleen dat daarvoor de nodige wetten worden gemaakt, maar ook en vooral, dat vele regeringsorganen met een zeer grote mate van uitvoerende macht worden bekleed. Deze mate van machtsuitoefening is voor de verschillende takken van bedrijf min of meer verscheiden en is afhankelijk van de toestand waarin een bedrijfstak door de crisis is geraakt.

Door deze crisis is een toestand ontstaan, die afwijkt van de periode van vóór 1929. Toen trachtte elk bedrijf van elk land (voor zover ze niet reeds tot grotere trusts en kartels onderling verbonden waren) het product op de wereldmarkt te verkopen in "vrije" concurrentie. De winsten der ondernemingen werden dus verkregen langs de weg van vrije beweging van het kapitaal. Op deze wijze regelde het kapitalistische bedrijfsleven zichzelf, d.w.z. vormde zich op de grondslag der maatschappelijk gemiddelde productiviteit van de arbeid, in verband met vraag en aanbod, een wereld-marktprijs.

Als na 1929 de rentabiliteit van het kapitaal zodanig daalt, dat niet alleen de zwakste, maar hele bedrijfstakken met ondergang worden bedreigd indien deze ondernemingen zich

26/tijdelijke beperking van de rijst-invoer". Door de dalende buitenlandse rijstprijzen kwamen er in Java geweldige hoeveelheden rijst aan de markt; tegelijkertijd werd in deze tijd veel suiker-grond in rijst-grond omgezet, zodat zich grote hoeveelheden ongekochte rijst opstapelden, waardoor de prijzen nog meer daalden. De regering greep toen in door middel van controle van de invoer, waardoor zij de Ned. Ind. rijstmarkt vrijwel los van de wereldmarkt maakte. Het gevolg hiervan was een "stabiel" prijspeil, of anders gezegd, de miljoenen ontzettend verarmde Javanen, waarvoor rijst het hoofdvoedsel was, konden het nu alleen tegen "stabiele", d.w.z. verhoogde prijzen kopen. Het ingrijpen van de regering op de rijst-cultuur krijgt verklarende betekenis, als we in het oog houden, dat de dalende prijzen oorzaak waren, dat de landbouwers de afbetalingen aan verschillende dessabanken niet zouden kunnen doen. Door de hogere prijzen die nu de tanis zouden ontvangen, (opgebracht door de verarmde bevolking) konden de banken worden betaald. Het zgn. "Volkscredietwezen" te beschermen, was een der oorzaken van het ingrijpen van de regering op dit gebied.

Bovengenoemde voorbeelden hebben in het algemeen betrekking op de uitvoer en op de productie. Maar ook op het gebied van de invoer en de distributie kwam een zeer sterk staatsingrijpen. De directe aanleiding hiertoe kwam uit Japan en door de veranderde structuur van de Ned. Ind. handel op verschillende handel na de crisis.

Dit blijkt o.a. uit de textiel-invoer. De katoenen textiel-producten zijn de belangrijkste invoerproducten van Ned. Ind.

INVOER IN NED. INDIE (1929).

Manufacturen-garens-----	23.7%	v.d.tot.invoer
Eetwaren en dranken-----	12.3%	" " " "
Machines en werktuigen-----	9.7%	" " " "
Gepelde rijst-----	9.9%	" " " "
IJzer en staalwaren-----	8.4%	" " " "
Sigaren, sigaretten, tabak-----	3.6%	" " " "
Kunstmest-----	2.4%	" " " "
Overige invoeren-----	30.-%	" " " "

(12)

De katoenen textiel-goederen werden voor de crisis (in 1928) hoofdzakelijk ingevoerd door Nederland met 26.2% van de waarde, Engeland 28.6% en Japan met 25.9%. In 1934 daarentegen was de invoer van Engeland en Nederland samen

met 39% gedaald en van Japan met 51% toegenomen. (13).

Tegelijkertijd was het passief handelsbalanssaldo voor Ned. Indië (met Japan) van 1928 van 36 mill. gulden, aangegroeid tot 73 miljoen gulden in 1934. (zoals we dus zien had Ned. Indië in betrekking tot Japan reeds vóór de crisis een passief handelsbalans-saldo).

Nu had een dergelijke vergroting van het passief handelsbalans-saldo voor de Ned. Indise bezittersklasse niet veel zorg gegeven, indien ook na de crisis nog een afzet harer grondstoffen volgens de traditionele "liberale" wijze mogelijk was. Na 1929 echter zijn, door de bescherming van de industrie van verschillende landen en door het bevoorrecht van de import uit "hun" koloniën, alsmede door de bijzondere toestand waarin de grondstoffen-arme landen (voor Ned. Indië is in Europa Duitsland vooral van betekenis) verkeren, verschillende landen overgegaan tot het afsluiten van een goederen-ruil.

Voor Ned. Indië, dat, (Japan buiten beschouwing gelaten) nog steeds een actief handelsbalanssaldo van 240 miljoen gulden heeft, is dit een grote moeilijkheid.

Hoe meer immers deze methode van goederen-ruil zich doorzet, des te meer wordt ook Ned. Indië, ondanks haar bezit aan onvervangbare grondstoffen, door de sterkste kapitalistische landen in deze methode van goederen-ruil opgenomen en gedwongen grondstoffen te ruilen met industrie-waren.

Om de afzet harer grondstoffen te stimuleren, wordt de Ned. Indise bourgeoisie dus gedwongen de verschillende importartikelen zoveel mogelijk te laten invoeren, door die landen, waaraan ze grondstoffen verkoopt. Op deze wijze is de uitvoer (d.w.z. het realiseren van de meerwaarde op de buitenlandse markt) de directe oorzaak dat de import moet worden geregeld en in overeenstemming wordt gebracht met de landen, waar naar wordt uitgevoerd. Het is dus geen "vrije wil" der Ned. Indise ondernemers, dat thans de politiek der "open deur" moet worden losgelaten. Neen, de directe winstbelangen van het kapitaal dwongen de invoer te regelen, d.w.z. door middel van de staat te laten controleren, met behulp van contingenteringen, invoerlicenties, enz.

De volgende goederen vallen onder de in de loop der crisis uitgevaardigde contingenterings-regelingen: cement, bontgeweven stoffen, gebleekte- en ongebleekte stoffen, aardewerk en porcelein, oogstpannen, kunstmeststoffen, gloeilampen, katoenen dekens, badhanddoeken, katoenen naaigarens, pakpapier, auto- en motorrijwielen-banden, manufacturen, confectie-goederen, ijzer-vitriool.

Deze contingenteringsmaatregelen hebben tegelijkertijd tot gevolg, dat nog eens te meer de massa der bevolking kan worden

28/ uitgeknepen. Doordat immers al deze goederen nu onder regerings-controle staan, kan de Ned. Ind. staat tegelijkertijd "prijsregelend" optreden, d.w.z. ze kan de prijzen verhogen. In "algemeen beschaafd Nederlands" vertaalt "Invoeregelingen" (14) het als volgt: "Overigens echter betekent de prijsstijging, welke veelal uit de contingenteringen voortvloeit, voor de Indise samenleving een zeker offer, waartegenover dan de voordelen voor den export staan, die uit de economise samenwerking voortvloeien". En even daarvoor: "Het belang van Indië bij contingenteringen bestaat hoofdzakelijk uit het feit, dat er door voorkomen wordt, dat het voor de import in hoge mate afhankelijk zou worden van een zeer beperkt aantal leveranciers, terwijl een zekere stijging van het prijspeil tevens voor Indië soms nodig was om de dreigende ontwrichting van het distributie-apparaat te voorkomen".

Verder trad de regering regelend op door middel van invoer-licentieringen. Deze hebben betrekking op de verdeling van de invoer onder het distributie-apparaat. De Japanse goederen-invasie (daar tegen waren deze invoer-licentieringen gericht) ging nml. na de crisis gepaard met het verdringen van het Ned. Ind. distributie-apparaat door het Japanse. Overal kwamen Japanse importeurs, warenhuizen en toko's de Europese en Inlandse zaken verdringen. Om nu het Europese en in het bijzonder het Nederlanse distributie-kapitaal te beschermen trad de regering op, door de ingevoerde goederen, voor de verkoop bestemd, toe te kennen aan "erkende" importeurs. 38 artikelen vallen hieronder.

Ook trad de regering op door middel van de "bedrijfsreglementeringswet" tegen "destructieve concurrentie". Kleine nieuwe bedrijven, die zeer goedkope artikelen maakten, of goedkope Japanse artikelen verkochten, werden een groot gevaar voor de oude bestaande bedrijven. Onder bedrijven wordt in deze wet ook verstaan "inrichtingen voor het drijven van handel". "De bedrijfsreglementeringsordonnantie beoogt in verband hiermede bescherming van Indise bedrijven zowel tegen destructieve concurrentie van nieuwe bedrijven onder leiding van landgenoten, als tegen ongewenste invloed van buitenlandse belangen." (15).

Verder is het de bedoeling van het reglement de bestaande "bedrijven" (waar vroeger vooral niet-Japanners in zaten) voor kapitaal-vernietiging te besparen. Het "hoofdcriterium" immers voor de regering is: "de mogelijkheid ener althans matige rentabiliteit voor het nieuwe bedrijf zonder ernstig gevaar voor vernietiging of uitputting van gezond opgezette,

29/ degelijk geleide en economies te waardenen bestaande bedrijven." (16)

Deze "bedrijfsreglementering" echter is niet alleen een bescherming, van welk kapitaal, ook. De oorzaak van het ontstaan dezer wet is veel meer hierin te zoeken, dat de door de staat gecontroleerde invoer zodanig verdeeld wordt, dat voor de importhandel een "redelijke vergoeding van zijn bemoeienissen mogelijk" is. En om dit te kunnen doen is de zgn. "ordering" nodig.

Zoals we uit al de bovengenoemde voorbeelden zien, heeft de Ned. Indise bourgeoisie getracht de crisis te overwinnen niet alleen, met de "liberale", maar ook met de nieuwe, door de verhoudingen van na 1929 ontstane, methoden. Zowel op het gebied der productie, als distributie, invoer en uitvoer, alsmede op het gebied der verpakking, verkeersbedrijven, betalingsverkeer, bankwezen en arbeidsmarkt heeft de regering zwaar moeten ingrijpen.

Daarnaast is de Ned. Indise staat eenmaal op de weg van preventieve prijsbewaking, door de verhoudingen zelve gedwongen geworden over te gaan tot "repressieve prijsbewakingsmaatregelen". Daardoor weer was men gedwongen de marktbevegingen te volgen en te letten op de marktbehoeften. Het aanbod werd daarbij zodanig gereguleerd, dat de importhandel in zijn prijzen een redelijke marge ziet voor de vergoeding van de diensten en werkzaamheden. (17).

Uit dit alles zien we, dat het in Indië met de oude "ondernemersvrijheid" is gedaan.

MONGSO MEEFENGGIK. "De periode van de holle maag". Zó noemden de inlanders de crisis-periode. De naam zegt reeds voldoende. De volgende voorbeelden zullen de in Indië geleden ellende nader illustreren.

De lonen werden voor inlanders met 60-70% er waar het kon met 80% verminderd. De Europeanen kregen een loonsvermindering van 50 - 60%. Vandaar dat zich het "pijnlijke verschijnsel" voordeed, dat de "Europeaan van goeden komaf", "met smuisterijen langs de huizen liep, om te trachten zijn brood te verdienen. De Indo-Europeaan, die reeds vóór de crisis in het gedrang was gekomen, doordat de met diploma's gewapende inheemse zijn traditionele plaats als klerk en kleine beampte ging innemen, geraakte in ernstige moeilijkheden. Ook de chinese bevolkingsgroep is zeer verarmd." (18). Door de vele ontslagen die volgden vond men op de kade's en aan de stations niet alleen

30/ meer inlanders, maar ook Europeanen als taxi-chauffeur. Overal "zwermen (daar) inlandse bedelaars". (19).

Hoe groot de ellende der inheemse bevolking moet zijn geweest, b.v. in Cheribon en Banjoemas, waar deze bevolking in de suiker-cultuur werkzaam was, kan o.a. hieruit blijken, dat in 1933 aan grondhuren, lonen, leveringen, alsmede schadeloosstellingen voor verbroken contracten slechts 19 mill. gulden uitbetaald werd, tegen een gemiddelde van 121.7 mill. gulden gedurende de periode van 1925-27. (20).

De koelie-lonen op Java waren in 1931 reeds met 30 à 40% gedaald. "In 1932 was de positie belangrijk beter", schrijft de "Economist" (21) en bedoelt hiermede dat de loonsverlaging nog verder was doorgedaan. Volgens "Verslag van bestuur" enz. was de daling der koelie-lonen doorgedaan tot 15 à 20 cent per dag, hetgeen 50 à 60% lager is dan voor de crisis. (22).

In Midden-Java zijn zeker een paar miljoen mensen, die per gezin (van 5 man) van 10 cent moeten leven. "Te verpanden is er niets meer en de meesten hebben vrijwel geen meubels in huis. Aan het kopen van olie voor het enige lampje kan niet worden gedacht en men gaat maar wat op de bale-bale liggen". Het schoolbezoek daalt er natuurlijk zeer, de belastingen worden ontzettend zwaar gevoeld, en, zo wordt vermeld, zelfs "van bioscoop-bezoek in de centra is bijna geen sprake meer". (23).

Verschrikkelijk was de toestand in Banjoemas. In 1929 brachten de 5 grote suikerfabrieken voor de Banjoemas-bevolking een loonbedrag (met grondhuren en andere betalingen) op van 4.8 mill. gld. In 1934 was dit nog slechts 74.000 gld. (24). Vooral in Zuid-Banjoemas, waar irrigatie-werken ontbreken, en de sawah's van de regen afhankelijk zijn, waren daar in 1932, 33 en 34 veel misoogsten. In Tjilatap brak bovendien nog een malaria-epidemie uit, die zich tot aan Kroja toe verspreidde. Dat deze malaria-epidemie voor Tjilatap overigens geen crisis-verschijnsel is, mogen we hieruit afleiden, dat in de berichten zo en passant wordt vermeld, dat dit "vroeger al bekend(was) als malaria-oord".

"De Indischman" publiceert een overzicht van het koelie-budget te Batavia gehouden over 1800 gemeente-koelies en verspreid over alle Bataviaanse kampongs. "De voornaamste indruk is, dat de woning-toestanden (uitgezonderd die in de door de gemeente reeds verbeterde kampongs) buitengewoon slecht zijn. De koelie verdiende gemiddeld 30 à 35 cent per dag en werkte hiervoor van 7 tot 5 en 25 dagen per maand. Zijn maandelijks inkomen was fl. 7.50 en werd verhoogd tot fl. 8.75. Hiervan was fl. 1.50 tot fl. 2.50 huur,

31/ "voor een gedek-optrekje met krantenpapier beplakt. In dat ene vertrekje wordt gekookt, gegeten, geleefd en geslapen. Het is in de regel een onnoemelijk goor vertrek, waarin lucht en licht ontbreken". "De huisjesmelker in de kampong leidt op kosten van de koelies een rijk bestaan....." (25).

Het hiervorenvermelde heeft hoofdzakelijk betrekking op inheemse en Europeaanse loonarbeiders. De toestand van de inlandse bevolking in de desa's zelf is eveneens ellendig. Natuurlijk beweren de heren rapporteurs en de inkt-koelies schrijven het hen na, dat de inlandse bevolking een zeer sterk "aanpassingsvermogen" heeft. Hoe ver dit aanpassingsvermogen gaat, zullen we straks zien.

Zodra de crisis uitbrak, duizende loonarbeiders uit de fabrieken en de cultures werden gesmeten, de aanwerving van javaanse arbeiders voor de buitengewesten ophield en de desa-bevolking dus niet meer afnam, werd door de crisis deze werkloos geworden arbeidskracht teruggevoerd naar de desa. Daar kwam de werkloze Javaan weer terug in een dorp waar de prijzen van de landbouw-gewassen zeer sterk waren gedaald en waar de honger en de ellende zeer stijgende was.

De opbrengsten van de landbouw-producten daalden snel en sterk, soms in het dorp met meer dan 70%. De uitgaven voor kleren, gebruiksartikelen, petroleum en andere artikelen daalden echter minder snel en sterk, in het algemeen met slechts gemiddeld 50%. Zelfs de prijs van het zout steeg.

De lonen in de desa daalden sterk, vaak met meer dan 60%, de werkgelegenheid verminderde, doch de landrente daalde slechts met 33% en de accijzen werden niet verlaagd.

De grondhuren daalden sterk, maar de schoolgelden, de tarieven van tram en spoor daalden wel, maar langzaam en weinig. Verder had de landbouwer in de meeste gevallen geleend bij een volksbank, desa-bank, pandhuis of een geldschieter. En deze bedragen moesten worden terugbetaald. (alleen bij het pandhuis waren door middel van bepalingen geen dwingende maatregelen om in de crisis af te lossen).

Door deze toestanden was de ellende in het dorp zeer groot geworden. Duizenden en nogmaals duizenden waren genoodzaakt "hun akker voor een appel en ei voor jaren saanen te verpanden".

Op elke groep die in de desa leeft, werkte de crisis vernietigend. Ook op de kleine handelaar, die in de desa de vruchten goedkoop inkoop, om deze in de stad duurder te verkopen. De prijzen van de vruchten daalden echter zo hevig, dat hij op de duur de bus of de tram niet meer kon betalen, om de reis naar de stad te maken. En te voet konden de afstanden niet worden afgelegd. Daarvoor waren ze te groot.

In Ned. Indie spreekt men in de pers van zg. goede dessas. Hoe de toestand in zoon "goede dessa" nog in 1937 was blijkt uit het volgende:

"Zijn achteruitgang is zeer groot geweest. De situatie verkeert nog op het diepste punt. De tanië bezit prakties niets meer; zijn goud is al lang verkocht, desieraden gingen naar het pandhuis, huisraad en kleren zijn eveneens beleenden in de donkerste dagen werd zelfs het versleten huisraad naar de lommerd gebracht. Op zijn huis en erf rust een schuld aan de afdelingsbank. Het is niets bijzonders als in een enkel district honderden huizen executoriaal verkocht zijn. De vestapel is kwantitatief en kwalitatief sterk achteruitgegaan; de dessa-wegen zijn slecht en sawah-leidingen slecht onderhouden. Grote achterstand van de landrente moest afgeschreven worden." (26)

Momenttellingen in Kedoe wezen uit, dat 22.689 gezinnen een schuld hadden van fl. 128.000.-, dat 62094 volwassenen en 45836 kinderen samen niet meer dan 40.500 stel (kain en baadje) behoorlijke kleding hadden. Van de 22.689 gezinnen bezat elk gezin gemiddeld 30 cent, terwijl de schuld fl. 5,63 groot was. Er waren ook gezinnen die slechts 1 of 2 cent bezaten. Andere weer niets!

Van deze gezinnen zijn slechts 12.232 bezitters van bouwgrond, huis en erf. De andere niet-landbouwers voorzien in hun behoeften door matten vlechten, loeriks weven, bakstene en dakpannen maken, bewerken van klapperbast tot vezel enz. Zij verdienen gemiddeld van 2 tot 3 cent per dag.

Voor zoon goede dessa is het zuiver "inkomen" 10 cent per dag per gezin. "Er moet dan geen tegenslag zijn van ratenplaag, boorder, wortelrot en andere ziekte in het gewas of mindere productie door slechte weersomstandigheden". (27) Het gezin van de tani, dat uit gemiddeld 5 personen bestaat, heeft dus gemiddeld 2 cent per persoon per dag uit te geven. Per dag is ongeveer 3 kattie rijst nodig à 3½ cent per kattie. Dit reeds is 10½ cent. En nu spreken we nog niet van de ene cent petroleum, van de ½ cent hout, van de ½ cent zout en van andere noodzakelijke levensmiddelen, die moeten worden gekocht. De praktijk zal dan ook wel zijn, dat er te weinig voedsel kan worden gekocht. In sommige streken van Indie waar men geen landrente kon betalen, heeft de regering het "mogelijk" gemaakt dat de belasting kon worden voldaan door middel van arbeid. (28)

De ellende in de dorpen wordt nog daardoor gekenschetst dat door de dalende prijzen in de dorpen zeer weinig geld aanwezig is. Geld echter is voor de landbouwende bevolking,

die haarproducten verkopen moet, nodig om kleren te kopen, belasting te betalen, en in zeer vele streken om voedsel te kopen. De producten, voortgebracht door de tanië, konden in het bijzonder in prijs dalen, doordat niet alleen de wereldmarktprijzen daalden, maar vooral doordat zij de producten moesten verkopen aan opkopers, die nog extra laag betaalden, omdat de opkopers ook zelf moesten "verdienen". Dat is een der oorzaken, dat in de dorpen de prijzen der gewassen zeer laag waren, waardoor in de dessaas zeer weinig geld aanwezig is. Doordat de bevolking echter toch verschillende artikelen kopen moest, moest zij door het weinige geld waarover zij beschikte, zeer kleine hoeveelheden kopen. Daarvoor kon de halve cent in vele gevallen niet meer dienst doen.

In Bali, waar vroeger de kèpèng, (1/5 à 1/7 cent) alleen gebruikt werd om geldoffers aan de goden te brengen, wordt dezenu "geregeld door de bevolking gebruikt .... bij het betalen van kleine aankopen op de warongs". (29)

In die tijd verschenen de rapporten en artikelen in de indise pers die handelen over "de betekenis van de kwart cent bij aankoop van voedsel in de dessa". In andere streken werd de oude ruilhandel weer opgenomen. Zo schreven de inlandse bestuursambtenaren, dorpschoude en dorpschrijvers van het district Gendingdat daar van ruilhandel geen sprake was. Bij onderzoekingen bleek echter, men ging op de pasar posten, en enige uren per dag in de warongs doorbrengen, dat wel degelijk ruilhandel plaats vond. Dat volgens deze onderzoekingen de ruilhandel grote afmetingen aangenomen had, vooral het ei ruilmiddel was, daarna de rijst, klapper en mais, en dat men zelfs om zout te krijgen dit allen door ruilhandel kon verkrijgen; zóó weinig geld was er in de dessa (30)

Ook in de "Indische Mercur" van 8 Aug. 1934 schrijft men dat men in de dessa (vooral in het Bangilse) moeite zou hebben een kwartje gewisseld te krijgen. Het werkvolk verdient daar, b.v. te Bedji, ongeveer 3½ cent per dag, en werkt hiervoor van 7 tot 16 uur. "Deze lomen", aldus deze krant, "die drie en een halve cent, worden constant uitbetaald". De ellende op Java wordt geschilderd door de "Locomotief". Daar zit dus grotendeels de bevolking thans zonder werk, zonder geld, zonder voedsel, ziek en afgemat door de beruchte malaria! Velen, vooral in het onderdistrict Maos, eten, nadat de krachtloze voorraden "gaber" zij uitgeput, thans bladeren, de zg. daontjontongan, wee-weean, loemboe enz. en ook bongot-pisang, -

OVER ORGANISATIE .

Wij, als Internationale Communisten, zijn van mening, dat er klaarheid moet komen over het begrip: organisatie. Dat wil zeggen: niet over de vorm die de raden van arbeiders aannemen in tijden van revolutie, want daarover bestaat, naar ik veronderstel, geen verschil van mening.

Algemeen menen wij dat in tijden van revolutie, d.w.z. in tijden van daadwerkelyke veranderingen op economisch en politiek gebied, de arbeiders zowel in de producerende als in de distribuerende bedrijven zelf, van onderop, de raden moeten vormen, raden van arbeiders dus, los van de bestaande opvattingen van politieke partijen en vakbonden.

Want de bestaande politieke partijen en vakbonden, onverschillig hoe ze zich noemen en hoe ze actie voeren, van uiterst rechts tot uiterst links, vanaf de N.S.B. tot de R.S.A.P., vanaf de Katholieke vakbeweging tot het N.A.S., zij hebben in tijden van omwenteling geen recht van bestaan en moeten als overleefde instellingen, voortgekomen en levende in het raam van het kapitalisme, met het kapitalisme verdwijnen.

Weel de arbeiders die in tijden van revolutie aan de oude opvattingen vasthouden; zij zullen terugvallen tot het uitbraaksel van de kapitalistische uitbuiting.

Met dat al moet de vraag besproken worden of thans een organisatie moet komen van uitgesproken revolutionaire communisten. Men versta ons goed. Er is natuurlijk organisatie bij ons. Wij werken aan de opklaring van de opvattingen van het proletariaat door middel van het woord en geschrift. Maar dat is nogal gebrekkig. We zouden meer kunnen doen als degenen die thans los van de groepen staan en ons wel helpen met verspreiden en colporter en ook financieel steunen, tot de groepen toetreden.

Het is een algemeen verschijnsel, dat de meeste kameraden die met ons simpatiseren zich niet in een verhand willen laten opnemen of uit eigen beweging tot het werk der radencommunistische groepen toetreden.

Ze zijn bang, dat wanneer de groepen groot worden weer aangepast zal worden naar de opvatting, dat toch voor de groepen in stand moeten worden gehouden en er dan allerlei bureaucraten naar voren komen die men later moet bestrijden omdat ze behoudzuchtig zijn.

RADEN NR. 17 COMMUNISME

KOMMUNISME en
GEESTELIJKE VRIJHEID.

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

De opkomst van het fascisme heeft niet alleen de arbeidersbeweging, maar ook breede kringen van de intellectuelen, schrijvers, geleerden, uit het evenwicht gebracht. Het heeft niet alleen alle oppositie gewelddadig onderdrukt en alle arbeidersbeweging vernietigd; het heeft bovendien alle intellect gelijkgeschakeld, elke meeningsuiting verboden, die van de officieele afwijkt en alle vrijheid, zoo al niet van in stilte denken, dan toch van spreken en schrijven vernietigd. Terwijl de ééne geldende leer met alle middelen van bekwame propaganda verbréid en reeds aan de jeugd ingegoten wordt, wordt elke, ook de zwakste uiting van kritiek met beestachtige wreedheden beantwoord.

Deze geestelijke onderdrukking behoort noodzakelijk bij de gewelddadige klasse-onderdrukking, en vormt daarvan een deel. Maar voor de intellectueelen treft dit deel bijzonder zwaar. Woord en pen zijn hun arbeidsmiddelen, waarvan zij moeten leven. Hun functie in de maatschappij is het, de ideeën te vormen en er mee te werken, de strijdende belangen der klassen te formuleeren, te verdedigen, in geestelijke vorm te brengen, te propageeren, en ze zoo in het openbare en politieke leven tot uitdrukking te brengen.

Wordt hun dit onmogelijk gemaakt, dan verliezen zij de lucht waarin ze moeten ademen en groeien. Zullen ze goede dienaren van het kapitalisme zijn, dan dienaren uit overtuiging--hoezeer ook door belang